

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

D[omi]nica quarta post pasca ser[monis] xlv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

et perpetuum erit istud gaudium. qz nec hō. nec angelus. sed nec
 ipse deus tollet illud a sc̄tis. Job. 36. Nō aufert a iusto oculos
 suos. et reges in solio collocat impetuum. Et illic eriguntur.
 Nota qz ista ec̄cia et tota fidelū agregatio mulieri parienti cō
 patur. nō quidem rōne sexus quo vita h̄m carnē intelligit. sed
 rōne fecunditatis. nō em̄ viri sancti sūt steriles sed fecūdi. Deū.
 7. Non erit apud te sterilis vtriusqz sexus. Can. 4. Ascenderūt
 de lauacro oēs gemellis fetibus. et sterilis non est in eis. p̄iunt
 aut̄ triplicem fructū. s. sc̄te opacōis suscipientes em̄ seminaria v̄
 bi celestis. accipiunt vir tute spūssandī desideria sancta. ⁊ tan deꝝ
 verbo ⁊ ope fructū cāt̄ exterius v̄bo quidē. Proū. 10. Os iusti p̄
 turiet sapiam. Ope vero. Can. 7. Videamus si floruit vinea. si
 flores fructus pturiūt. Itē quidā fidelium sancte ec̄cie ita sūt
 p̄fēdi vt nouellos filios xp̄o piant spūaliter p̄ veram doctrinaz
 et exemplo sancte opationis. de quoz nūero fuit apl̄us. Gal.
 4. filioli mei quos itēꝝ pturio donec xp̄us formet̄ in vobis. 1.
 Cor. 4. In xp̄o ih̄u p̄ euangelium ego vos genui. de numero
 istoꝝ etiā fuit m̄r beati Xu. de qua d̄r qz maiori solitudine pi
 ebat eū spū q̄ carne peperat quotidie lacrimas. quotidie ele
 mosinas. quotidie gemitus p̄ eo fundens ad d̄nū. Itēꝝ viri sā
 di i tota vita p̄fēti dolores sentiūt mulieris p̄ientis qz multis p̄
 munt̄ aduersitatibz. Jo. 16. In mundo pressuram habebitis. tota
 em̄ vita p̄ns est quasi hora p̄ientis. Ro. 8. Omnis creatura.
 hō ingemiscit et pturit vsqz adhuc. Sed tandem in fine istius
 hore viri sancti pariunt cū ex hoc mundo transeunt. qz ei quidā
 ptus est cum aia exiit a corpe vnde sanctoz transit h̄m Bedā
 Natalitia appellant. Cum vero hō nouus natus est in celo. t̄n̄
 est gaudium vt non sit memoria passionū p̄cedentiū. Non erūt
 quidem in memoria ita qz dolore afficiant: recordabunt̄ em̄ sādi
 tribulationū quas passi sunt. sed cum gaudio Isa. 67. Obluioi
 tradite sunt p̄iores agustie. ⁊ abscondite sunt ab ocul̄ v̄ris. Ec
 ce ego d̄ns creo celos nouos. et terram nouam. ⁊ non erunt in
 memoria p̄ora ⁊ non ascendunt sup̄ cor h̄ gaudebitis ⁊ exulta
 bitis vsqz in sempiternum.

Prima pars.

Dñica quarta. post pascha ser. xlv

X̄do ad eum qui me misit x̄. Jo. 16. Duo sūt vt
 dicūt̄ in rethor̄icis ad que hoies maxime efficiunt̄
 ad amicos. s. dilectione et ad inimicos odio. queꝝ
 affectum saluator̄ n̄r̄ recessurus a discipulis demōs
 trauit. p̄mittens aduentū spūssandī q̄ suos imi
 cos arguerat. et amicos spūali intelligentia instrueret. de quibz

28 8 4

Sermo

agitur in pñti euangelio. qđ in tres ptes diuidit. pmo qz aplt
tristes erant de recessu. id eis pmittit sandispūs solatio. Secdo
vero. qz hoies mundi xpm non receperit. id predicat ipsius mū
di reprehensio. ibi: Et cū uenerit ille: Tercio autē quia discipuli
verba xpi cōprehendere non poterant. id adducit sandispūs mō
structio. ibi: adhuc multa: Circa pñmum tria tangunt. pmo nā
qz saluator denunciat apls suum recessum: Vado: in pñti. quia
iam agebat de passione sua cum ista uerba dixit. Exierat ei iu-
das de uenaculo. et tractabat cum iudeis. ut traderet eum illis.
et ipse xps post modicum tps uentus fuit: ad eum. ad deū pa-
trem: qui misit me: missio filii fuit ipsius incarnatio Gal: 4. Ut
ubi uenit plenitudo tps misit deus filium suum sc̄m ex mulie-
re B Nota qz triplici uia saluator n̄r rediit ad p̄m. sc̄.
passionis. resurrectionis. et ascensionis. uia passionis fuit tristis
et amara plena doloribus. Mar. 14. Cepit xps pauere et tēdere
et dixit discipulis suis. tristis est aīa mea usqz ad mortē. uia re-
surrectionis fuit dulcis et iocunda plena leticiis. ps. Letati est
cor meum et exultauit lingua mea. insup et caro mea requiescet
in spe. qm̄ non dereliquis aīam meam in inferno etc. Notas mi-
serabili uias uite. uia ascensionis fuit mira et gliosa plena delici-
is. ps. Admirabile est nomē tuum in uniuersa terra. qm̄ eleua-
ta est etc. Sed dubium est hīc quōd xps potuerit ire ad dñm. vi-
det em̄ qz nemo uadit nisi ad eum cū quo non est et a quo di-
stat. xps autē non distabat a p̄e localiter. hoc enim mō ec̄ nul-
la creatura distat a deo. Item nec distat in natura. p̄mo rōne
uēritatis nature p̄r est in filio. et filius in p̄e ut dicit Iulianus. Itē
nec natura humanitatis distabat a deo p̄ gr̄am. qz aīa xpi sem-
per fuit plena gr̄a et glia. uidet igit qz xps nec hm̄ diuina na-
turam. nec hm̄ humanam iuerit ad p̄m. dicendum qz sicut fili-
us fuit missus non deserendo p̄m a quo mittebat. iuxta illud
Jo. 8. Qui misit me mecum est. ita ipse filius dī redire ad p̄m
cum quo semp̄ fuit. Missus igit fuit filius non distans a p̄e et
similiter rediit absqz eo qz distaret. Sed tñ cōsiderandū est. quia
licz in missione non requirat distantia missi a mittente optet tñ
aliquid fieri creatū attributū ei. qui mittit. p̄t qđ aliquo mō
distet missus a mittente. qđ factū fuit in incarnatione uerbi. qz p̄t
assumptā humanitātē hm̄ quam missus intelligit fuit distantia
filii a p̄e. nec uidebat aliud esse qđ hō. sed rediit filius ad p̄m
non quidē ipaz hūanitātē hm̄ quā distat a p̄e deponendo. sed
duobz mōis rediit. vno mō hm̄ humanitātē. qz cum aīa passio-
nem adhuc uita vegetabili et sensibili uteret. que longe distat a

deo postea humanitate glorificata in sola deitatis speculatione vi-
 uit alio modo rediit hinc deitatis naturam. sed quantum ad noti-
 ciam creature. quia ille qui solum homo credebatur ac per hoc in natura pe-
 nitus distare a deo. postea per mortem resurrectionem ascensionem ve-
 nit in noticiam creature. qui solus homo credebatur. rediit ad dominum quem
 dei filius creditus est. in morte enim demones cognoverunt quod erat
 dei filius. videntes quod sua morte redemisset humanum genus et ex-
 poliaisset infernum. In resurrectione crediderunt discipuli. post ascen-
 sionem vero crediderunt omnes gentes. **C** Et nemo ex vobis i-
nterrogat me quo vadis: id non interrogabant ut dicitur. Circa quia
ita erant tristes de recessu eius quod dimissis in terram vultibus. nihil
ei loquebantur. vel id non interrogabant quo iret. quia iam sciebant
eum ire ad patrem. Circa principium enim hominis dixerat eis Christus.
filii adhuc modicum vobiscum sum. queritis me. et sicut dixi iude-
is: quo ego vado vos non potestis venire: Et tunc Petrus inter-
rogavit eum. domine quo vadis. et dixit illi dominus. quo ego vado non
potestis me modo sequi. sequeris autem postea. Et infra dicit Christus. quod va-
dit pare locum discipulis apud patrem. et subdit. quod igitur ego vado
scitis et viam scitis. Thomas vero non dum intelligens verba Chris-
ti dixit. domine nescimus quo vadis. et quomodo possumus viam scire.
Et tunc Christus dixit se ire ad patrem. Philippus vero volens certius
scire quo ibat Christus petiit. domine ostende nobis patrem et sufficiat no-
bis. Et Christus respondit. qui videt me videt et patrem meum. Igitur
discipuli post hanc longam colloquutionem habitam cum Christo de
via sua iam sciebant quo ibat. et id de hoc amplius non interro-
gabant. Secundo ponit discipulorum tristitiam: Sed quia hec locutus sum
vobis. tristitia implevit cor vestrum: videbat Christus cor discipulorum
suum. ex verbis suis non solum triste. sed et plenum esse tristitia. Triste
quidem erat cor eorum. quia predixerat eis quod propter nomen suum eum
di erant extra synagogas iudeorum. Item eis predixerat persecutio-
nes. Item quia totus mundus habiturus esset eos odio intantum
quod qui cumque eos occideret. crederet obsequium et sacrificium facere
deo. Sed illud quod implebat cor eorum tristitia. erat quia tunc omnia
ista passuri essent propter eum. ipse tamen readebat et absentabat se
ab eis. Tercio ponit utilitatem recessus Christi: Sed: ego qui
sum veritas: veritatem dico: vobis: Expediit vobis ut ego va-
dam: quasi dicat hinc. Crisostomus. Et si milles contristemini. oportet ta-
men vos audire. quia vado ire enim meum vobis confert et ma-
nere vobiscum non esset utile vobis unde subdit: Si enim non
abiero paracletus non veniet ad vos: paracletus interpretatur
consolator. et est spiritus sanctus qui ratione sue benignitatis

supra

Sermo

confolat in tribulatione positos. Cum igitur discipuli multos et
sent passuri aduersitates. magnū habuissent detrimentū si spūs
sanctus ad eos non venisset. Sed querit quare spūsanctus non
venisset ad discipulos. si xps non recessisset. dicendum put vult
mgr. i. li. di. 17. q2 tunc dr nobis mitti spūsanctus cū facit nos
habere dilectionē dei et prīmi. ipe em spūsanctus amor est q
deum et primum diligim9. Iste aut amor nō patit vllū carna
lem aut sensibile amorē. discipuli vero diligebāt xpm carnaliter
et sensibilibus. q2 fuit pulcher aspectu. iuauis colloquio. dulcis
consilio. cūerlatōe benignus. vnde pntia eius carnalis sic afficie
bat aios eoz sensibili dilectōe. vt nō erigerent aim ad diuinita
tem ipsius. si igit xps suam pntiam non subtraxisset. nō venisset
ad eos spūsanctus. q spūalis et intelligibilis amore. Si at abie
ro mittaz eum ad vos: vt solet vos in tribulacōibz quas pas
suri estis. et de absentia mea. Sz nōne poterat eis dare spūsanctum
hū positus. Et dicendum hm. Xu. q poterat qdem dare. h
ipi non erant capaces eum recipere quādiu hm carnem māebat
apud eos x.

Secunda pars.

Secundo cū dr. Et cum venerit denotat mundi rphē
sio facta p spūsanctum. Et tria facit. pmittit ei tria
de quibz mundus arguendus est: Et cū venerit ille
spūs: pacificus qui benignus est amicis. erit tñ austerus inimicis:
arguet p linguam aploz. martiz. et docto2. Mat. 10. Nō
ei vos estis qui loquimini. sed spūs p̄ris v̄ri x. Xdu. 2. Loque
bant variis linguis put spūsanctus dabat eloqui illis: mun
dum. hoies mundanos mundi amatores: de pctō. de iusticia.
et de iudicio: hec ei tria sunt de quibz mundus dignus ē argui
Arguit ei aliquis. vel de cōmisso et hoc est peccatū. vel de ob
misso qd est iusticia. vel de contemptu. et hoc est iudicium. Inducit
tur ei aliquis ad bonū tribz modis. v̄l ostendendo peccati turpi
tudinem et iō fugiendū esse. v̄n seneca. Si sciret hoies non vi
suros. nec deos punituros nō tñ peccaret. Illi vero q mal agūt
nre abhorrētes peccati turpitudinē arguuntur de peccato Alio
mō aliq inducitur ad bonū psuasōibz et alioz exēplis. q vero
istis nō obstātibz peccāt arguūt de iusticia. Tercio mō aliq mala
dimittunt et bñ opant timore pene extremi iudicii. Sz q iudicō
dei nō obstāte male agūt. arguunt d iudicio. f Secdo explicat
sigillati qre d istis tribz arguēd9 sit mund9: d pctō qdē argue
tur mundus: q2: mundani hoies: nō crediderūt in me. Sz vt dic
Xug. Aliud est credere xpm. aliud vero credere in xpm. Nā de
mones credūt xpm. et credunt eū esse xpm. sed ille credit i xpm

qui sp̄at in xpm̄ et diligit eū. Et hoc solū p̄c̄m̄ p̄ ceteris posuit
 qz̄ vt dicit̄ Xu. h̄ manente cetera detinent p̄c̄ta. ⁊ h̄ d̄ iscedente ce-
 tera dimitunt. Nota qz̄ merito quasi totus mund⁹ arguit. qz̄
 in xpm̄ non credit. Arguunt̄ iudei vocib⁹ p̄phetaz. arguuntur
 sarraceni et pagani p̄dicatōib⁹ ap̄loz. facta sunt em̄ p̄ filiu⁹ dei
 tot et tanta miracula in mundo isto. qz̄ merito arguunt̄ qui i ip-
 sum non crediderūt. Jo. 1. In mundo erat et mundus p̄ ipm̄ fa-
 ctus est ⁊ mundus euz nō agnouit. Ecce magna cetas. quia
 mundus suū nō cognouit opificē. Item nō cognouit eū qui in ip-
 so erat gubernans ⁊ abuans mundū. qz̄ vt dicit̄ Sap. 13. a mag-
 nitudine sp̄ei creature cognoscibilis p̄t̄ eoz creator videri. Sed
 ad hoc vt dei filius cognosceret̄ fecit inuitata opa in carne h̄sa-
 na. illuminauit cecos. sanauit infirmos. mundauit leprosos. su-
 scitauit mortuos et miracula fecit que nunq̄ alius facere potuit
 vñ merito arguunt̄ q̄ non crediderūt in eū. Jo. 15. Si opa nō fe-
 cisset̄ in eis que nemo alius fecit p̄c̄m̄ non haberent. nunc at̄
 excusacōem nō h̄nt de p̄c̄o suo. nec possunt se excusare gentiles
 qz̄ opa xpi nesciuerint. qz̄ in oēm terrā exiuit sonus eoz ⁊.

¶ Deinde explicat̄ q̄re arguendus sit mundus de iusticia: de
 iusticia vero: arguet̄ mund⁹: qz̄ ad p̄rem vado: ⁊ iam nō vide-
 bitis me: hec aut̄ verba quatuor mōis possunt intelligi. primo
 h̄m̄ Xu. qz̄ iusticia credentiū est. qz̄ credūt in xpm̄ quem nō vi-
 dent. multū sunt igit̄ iusti credentes. Ro. 4. arbitramur iustifi-
 cari hōiem p̄ fidem sine opib⁹ legis et infra. Credidit abraā deo
 ⁊ reputatū ē illi ad iusticiā. qz̄ igit̄ fidelis iusticia ē vitupatio in
 fidelium. id̄ merito arguit̄ mūd⁹. Sic arguunt̄ infideles fidelibus
 credentibus in eū quē non vident. qz̄ nolunt infideles credere ni-
 si ea q̄ vident. alio mō exponit̄ Cri. qz̄ dei filio ire ad p̄rem fu-
 it argumentū qz̄ irreprehensibile vitā ageret ⁊ oēm suaret iusti-
 ciā vñ ip̄e dixit̄ Mat. 3. sic decet nos implere oēm iusticiā argu-
 endi q̄ erāt mūdani hōies q̄ atra istā iusticiā de xpo dixerāt hic
 hō p̄c̄tor est. ⁊ nō ē h̄ hō a deo. Item alio mō p̄t̄ sic intelligi qz̄
 arguet̄ mund⁹ de iusticia quā nō h̄uauit dādo sn̄iaz mortis xpi
 cuius rei causa ip̄e xps̄ iuit ad p̄rem ⁊ nō est visus vlt̄rius vlt̄
 arguet̄ mundus de eo qz̄ nulla h̄uat̄ in mundo iusticia. videm⁹
 ei qz̄ alter supplantat̄ alterz̄ impiū iustificat̄ p̄ muneri⁹ ⁊ tollit̄
 iusticia ab hys q̄ paciunt̄ iniuriā. ⁊ hodie curunt pari passu po-
 tencia cum iusticia ymmo idem sunt potencia cum iusticia qd̄ to-
 tum ideo contingit̄ quia christus iuit ad patrem. Et non vi-
 dent eum homines. Si enim stetit̄ in mundo. Et vnicuiqz̄ ser-
 uasset̄ iusticiā. t̄m̄issent eum homines in presencia eius

Sermo

aliquid facere iniustum. vel arguitur mundus de ista iusticia. q̄a si cristus iuit ad patrem iustu erat. vt toto corde quilibet p̄ eū ascenderet. celestia appeteret. et contemneret terrena. Colo. t̄os. que sursum sunt querite. vbi x̄ps est in dextra dei sedens. ꝛ. quia vero homines magis ista terrena diligunt. is merito mundus arguitur de iniusticia quā non seruauit. Quarto possunt ista v̄ba sic intelligi. Arguetur enim mundus de iusticia. q̄z persequendo christus. iuste priuatus est presencia christi. ipse em̄ iuit ad patrem et non comparuit. **I** Deinde explicat quare arguendus sit mundus de iudicio De iudicio autē: arguet sp̄s sanctus mundum: quia princeps mundi huius. i. dyabolus qui dicitur princeps quasi partē capiens. partem enim hominū et angeloz suggestione sua cepit. **Apoca. 12.** cauda eius trahebat tertiam partē stellaz celi. et misit eos in terram: iam iudicatus est: tripliciter iudicatus est dyabolus. primo s̄m Aug. li. de questionibus veteris et noue legis. Iudicatus est dyabolus in cā saluatoris. quia procurauit mortem eius. qui sine crimine erat. Item s̄m eundē libo de verbis dñi. Ex quo dyabolus eiectus est de corde credentium. x̄po iam iudicatus est vt non sit amplius mundi princeps. Itē s̄m eundem super Johan. princeps huius mundi iudicatus ignis et̄m irreuocabiliter destinatus est. Si igitur princeps mundi iudicatus est reus in causa saluatoris. argumentum est a maioribus q̄ mundani homines qui occiderant x̄pm iudicabuntur rei. Itē si princeps mundi dei iudicatus est de dominio hominum arguuntur peccatores qui ei adherent. ꝛ eundem iterato p̄ficiunt principem. Item si princeps iudicatus est gehemne inferni. iudicabuntur multo amplius qui eum sequuntur. merito igitur arguuntur qui ita terribile dei iudicium nō timent. **2. Pe. 2.** Si ei deus angelis peccantibus non peperit. quomodo credible est vt non iudicet peccatores. quod iudicium terribile est. vt dicitur in eadem canonica q̄ angeli fortitudine et virtute maiores hominibus illud portare non potuerunt. **Tercia pars.**

Ercio cum dicitur Adhuc multa: promittitur discipulis instructio p̄ sp̄m sanctum et quatuor facit. primo tangitur discipuloz dispositio ad capiendum v̄ba christi: Adhuc multa habeo vobis dicere. Infinita enī ē sc̄ia christi. Sed non potest portare modo: nō est diuini. vt dicit Aug. quin ois veritas in presenti vita non cognoscatur: cū dicitur ap̄ls: ex parte cognoscimus. Quādiu igitur sumus in presenti vita nō possumus portare illa multa q̄ dicit nob̄ x̄ps cū viderimus eū sicuti ē facie ad faciem. ꝛ siles ei eim. vt dicitur q̄ multa hēat x̄ps dicere ap̄lis

exponendo et declarando veritatem diuinitatis sue. que postea cognouerunt p̄ sp̄m̄ sanctū. Sec̄do p̄mittit doctrina sp̄m̄ sanctū. cū aut̄ uenerit ille sp̄s̄ ueritatis. d̄r̄ sp̄s̄ ueritatis qui a patre a filio qui ueritas est. Item q̄z est ip̄sa ueritas essentia. It̄z ab ip̄so est ois ueritas. vñ̄ X̄mb. ueritas a quocunq̄ dicat̄ a sp̄m̄ sancto est: doc̄bit uos oem̄ ueritatē: Vel h̄m̄ aliam l̄fam. deducet uos in oem̄ ueritatem oem̄ quidem ueritatē docet sp̄m̄ sanctus et in oem̄ ueritatem deducit. que uilis sit et saluti p̄ficua p̄pter q̄d p̄ spiritum sanctū sc̄ta eccl̄ia uincit oē mendacium erroris. vel deducet in oem̄ ueritatem in futura uita. ubi tota ueritas replebit̄ intellectū beatorū. Deinde p̄bat q̄ sp̄m̄ sanctus oem̄ docet ueritatē. Non eī loquet̄ a semetip̄o: S̄ cōm̄ q̄ dicit. Didim̄ Loqui in trinitate non est accipiendū h̄m̄ n̄am̄ cōsuetudinē. h̄ h̄m̄ intellectū iuxta formā incorp̄alis n̄atē. Sec̄dm̄ ḡ q̄ dicit. X̄u. loq̄ spiritū sanctū. est spiritū sanctū esse. q̄ q̄z non est sp̄m̄ sanctus a semetip̄o. sed est a p̄re et filio. id̄ a semetip̄o non loquit̄. Sed quecunq̄ audiet loquet̄: h̄m̄. X̄u. sp̄m̄ sancto audire est ei esse ut lic̄z origo sc̄ri sp̄s̄ sit eterna sine t̄pe t̄n̄ significat̄ p̄ tempus futurū quia oī t̄pe est talis origo. et q̄z natura ist̄i originis futura erat in cognitiōe fidelū. Et est attendendū. q̄ sic sp̄s̄ nō loquit̄ a semetip̄o nō est. h̄ quecunq̄ audiuit q̄z auditus ab alio ita sp̄uales hoies a semetip̄is non loquunt̄. sed augunt̄ inst̄itūm̄ sp̄m̄ sancti. X̄a. z. Repleti sunt oēs sp̄m̄ sancto et loquebatur put̄ sp̄m̄ sanctus dabat eloqui illis. R̄ Tercio ponit̄ futuroz̄ denuntiatio. p̄ quā ut dicit̄ Cr̄i. eleuauit̄ mentē discipuloz̄. q̄z nihil audius ab hoibz̄ expetit̄ q̄z scire futura: Et q̄ uentura sunt annūciabit uobis: h̄ aut̄ impletū est in p̄phetis noui et ueteris testamenti. qui p̄ spiritū sanctū futura annūciauerūt. et h̄c̄ futura uel sunt status eccl̄ie. quē p̄uideūt apl̄i. et maxie Jo. in. Apo. qui de p̄secutiōibz̄ et exaltatiōe eccl̄ie p̄phetizauit. uel ista futura sunt gaudia celestis patrie que sp̄m̄ sanctus reduxit̄ in memoriam ap̄t̄olis cum p̄ciebantur p̄ cōfessione nominis xp̄i. Quar̄to ponitur christi clarificatio: Ille me clarificabit: ille alique clarificat. qui claritatem ip̄suis manifestat. christus autem priusq̄ ueniret spiritū sanctus non erat apud homines in claritate diuinitatis. quia solum homo credebatur. sed ueniens sp̄s̄ sanctus illuminauit mentes discipulorum. ostendens eis claritatem christi. in qua equalis est deo patri. et ulterius fecit ut ip̄si ap̄toli clarificarent christum. laudes eius et gloriā toti mūdo predicantes. de quibus dicitur. Prouerbiorum octauo. Qui eluciant me uitam eternam habebunt: quia de meo accipiet

Sermo

Spūs sancto accipe est sibi esse et pcedere. Nam em̄ p̄t spūs sancto
accipe accidens vltim. vlt aliud qd̄ ip̄e non sit. p̄pter qd̄ datur
intelligi q̄ ip̄e pcedat a filio. Et h̄c est causa quare spūs sanctus
clarificat filiū. qz̄ ip̄az̄ claritatē filii accipit cū sit ei equalis i vni
tate diuine nature nec accipit spūs sancto t̄p̄aliter aliquid a filio
sed ab eterno. ip̄m t̄m̄ qd̄ accipit ab eterno t̄p̄aliter nunciāuit
ap̄l̄is. vnde dicit: et ānunciabit vobis: illud em̄ qd̄ accipit spūs
sanctus a filio. s. diuinitatis natura. sic est altū et sup̄ oēm intel
lectum. q̄ nisi nunciāte spūs sancto ad noticiam ip̄ius nullus pos
set at̄ngere. Rogemus ergo etc. Prima pars.

Vn̄ica quinta. post pascha ser. xlvj

Amen amen dico vobis si qd̄ petieritis etc. Jo. 16.
Sic dicit Cr̄i. merito petentis negligentia repre
hendit. vbi de dantis misericordia non dubitat. Ecce
igit̄ quāta est misericordia dei de qua non dubitat. Tan
ta certe vt non solū patius sit tribuere petita. sed
etiā rogat et hortat nos vt petamus put̄ at̄inet in p̄nti euāge
lio. quod in tres p̄tes diuidit. In quaz̄ p̄ma agit d̄ secura ex au
ditōe n̄raz̄ petitiōnū. In sc̄da p̄mittit̄ apta cōtemplatiō diu mo
rum. ibi. h̄c in puerb̄is. Sed in t̄rta exprimit̄ deuota cōfessi
ōne atqz̄ cōfessione fidei p̄ns euangeliū loquit̄. Circa p̄m̄ q̄
tuor̄ induat. quibz̄ puocamur petitiōes n̄ras deo porrigere. p̄
mum est veritas pollicentis. p̄ quam certificamur assequi pos
lata. iurauit ei x̄ps qui mentiri non p̄t. q̄ deus p̄r dabit quic
quid petierimus in noīe eius vñ dicit. Amen amen
et vere vere: dico vobis: p̄ veritatem iurat x̄pus. qui veritas est.
nam vt dicit ap̄l̄us Heb. 6. oēs homines p̄ maiorem sui iurant
x̄ps vero quia non habet maiorem p̄ semetip̄m iurat Gene. 22.
per memetip̄m iurauit dicit d̄ns. Assumitur aut̄ iuramentum
ad cōfirmatiōem eius qd̄ incredibile posset videri ex sui magni
tudine. qz̄ vero aliquibz̄ posset esse dubiū deū p̄rem oīa n̄ra vo
ta exaudire id̄ subiuramēto x̄ps h̄ rep̄misit. et nō semel t̄m̄ h̄ bis
iurauit dicit. Amē amē. vt i v̄itate duplicati iuramēti stet oē
verbum nec iurauit p̄ oīp̄otentiā aut maiestati suā. h̄ p̄ v̄itatez̄
suā. qz̄ ceramentū dicti cōfirmat v̄itatē nullū aut̄ rez̄ sic cōfirmat̄
quemadmodū ip̄a v̄itate vñ tale iuramentū infallibile dicti v̄ita
tem cōndit Deide p̄sit q̄tuor̄ cōditiones ob̄seruandas ip̄petitiōibz̄ n̄ris
B Prima spectat ad id̄ qd̄ petit. q̄ illud sit aliquid et non
sit nihil vnde dicit: Si quid. i. si aliquid: petieritis: qd̄ sit verū
ens quidam vero petunt vana et inutilia et talia deo loquuntur